

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXX

ČÍSLO 11

NOVEMBER 2022

Až raz vstanem zo sna...

Dotácie od mesta - Oratórium Karola Wojtyły - Pomoc charite
Misijná nedeľa - Z farskej kroniky - Účinnosť modlitby - Zakázaný Boh

Kaplán Pavol Škovránek oslávil tridsiate narodeniny. Celá farnosť mu srdečne blahoželá!

Mám sen

„I have a dream.“ („Mám sen.“) To boli slová, ktorými sa začínala najslávnejšia reč amerického kazateľa Martina Luthera Kinga na obhajobu práv Afroameričanov. Sú sny, ktoré túžime, aby sa naplnili. Sú sny, z ktorých sa nechceme zobudiť, a keď sa zobudíme, smútíme, že sa pomínuli. Sú sny, z ktorých sa, naopak, až strhneme, a sme radi, že boli len snom.

Sny sú jednoducho súčasťou človeka - „lebo on dáva svojim miláčikom spánok“ (Ž 127,2). V niektorých snoch Boh oznamoval svojim vyvoleným veľké veci (Abramovi - Gn 15,12, Jakubovi - Gn 28,12, Jozefovi - Gn 37,5); pomocou niektorých prenáramne rozmnožil bohatstvo panovníkov (egyptského faraóna - Gn 41). Niekedy nimi oznamoval zrútenie sa impéria a príchod nového kráľa (Nabuchodonozorov sen - Dan 2) a inokedy zas priamo usmerňoval (napríklad Jozefa pri ochrane malého Ježiša - Mt 1,20; Mt 2,13).

No sen sa môže stať aj obrovským problémom. Človek sa môže stať otrokom svojich snov - svojich predstáv. Dala by sa na to použiť aj parafráza Kristových slov: „Sen bol ustanovený pre človeka, a nie človek pre sen.“ (Mk 2,27). Čo tým myslím? V dnešnej dobe asi nebude problém predstaviť si niekoho, komu sa zrútil celý svet, lebo, napríklad, jeho vysnívaný sen o výhre v speváckej súťaži sa nenaplnil. Alebo človeka, ktorý zažil odmietnutie vysnívanej osoby a je schopný/á si pre to siahnuť na život. A koľko je takých snov, koľko je takých otrokov, koľko je takých spáčov! Ich duchovné oči kvôli ustavičnému snívaniu prestali byť schopné vidieť pravé svetlo a odmietajú vidieť dokonca seba samého v pravde. A tak nedokážu človeka viesť na „svätý vrch“ (Ž 43, 3).

Sny, ktoré dáva Boh, robia človeka slobodným, a nie otrokom. Pripravujú naše duchovné oči na prebudenie, na chvíľu,

ktorú popisuje apoštol Pavol: „Teraz vidíme len nejasne, akoby v zrkadle; no potom z tváre do tváre. Teraz poznávam iba čiastočne, ale potom budem poznať tak, ako som aj ja poznaný.“ (1 Kor 13,12). Alebo aj prorok Dávid v žalme: „A až raz vstanem zo sna, nasýtím sa pohľadom na teba.“ (Ž 17).

Jozef Durkot, gréckokatolícky farár

Pod'akovanie za dotácie z rozpočtu mesta Prievidza

Rímskokatolícka cirkev, farnosť Prievidza-mesto a Charita - dom sv. Vincenta, n.o. úprimne ďakujú mestu Prievidza za poskytnutie dotácií z rozpočtu mesta v roku 2022. Mesto poskytlo dotácie na reštaurovanie oltára v Mariánskom kostole, na materiálno-technické zabezpečenie Prievidzskej púte k Nanebovzatej Panne Márii, na organizovanie letného tábora pre deti, na prípravnú dokumentáciu obnovy hradbového múra na Mariánskom vršku a na prevádzku a činnosť prievidzskej charity.

Mesto Prievidza poskytlo dotáciu vo výške **500 €** na krytie časti nákladov, spojených s V. fázou reštaurovania oltára sv. Michala archanjela v Kostole Nanebovzatia Panny Márie (ÚZPF 826/1-2).

Už tradične podporilo mesto aj **Prievidzskú púť k Nanebovzatej Panne Márii**. Na účel pokrytia časti materiálno-technického zabezpečenia súvisiaceho s organizovaním Prievidzskej púte na Mariánskom vršku (tribúna a ozvučenie) poskytlo mesto Prievidza zo svojho rozpočtu dotáciu vo výške **2000 €**.

Z rozpočtu mesta bola farnosť Prievidza-mesto poskytnutá aj dotácia vo výške **500 €** na krytie časti nákladov spojených s organizovaním **detského pobytového tábora** počas letných prázdnin v roku 2022.

Dotáciu vo výške **1000 €** mesto Prievidza poskytlo z rozpočtu na rok 2022 aj na krytie časti nákladov spojených s vypracovaním prípravnej **dokumentácie obnovy pamiatkového objektu - Múr hradbový a bašty I.-V.** zapísaného v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 875/2-7 (zameranie, pridelenie súpisného čísla, zápis do katastra nehnuteľností, súvisiace úradné poplatky, znalecké posudky, prieskumy, reštaurátorské výskumy...).

Za poskytnutie dotácie z rozpočtu mesta Prievidza úprimne ďakuje aj **Charita - dom sv. Vincenta**, nezisková organizácia, ktorej zakladateľom je Rímskokatolícka cirkev, farnosť Prievidza-mesto. V roku 2022 bola z rozpočtu mesta poskytnutá charite

dotácia vo výške **9 000 €** na činnosť nízko-**prahového denného centra** na Košovskej ceste č. 19 v Prievidzi, poskytovanie pomoci a starostlivosti o bezprístrešných občanov (služba poskytovania spoločného stravovania, prevádzka hygienických zariadení a nocľahárne), náklady na energie (plyn, voda, električka), nákup potravín, čističov a hygienických potrieb.

Za všetky poskytnuté dotácie vyslovujeme úprimné Pán Boh zaplat'.

Text: Jozef Repko, farár
Foto: Mária Melicherčíková

Mesto finančne podporilo charitu i tradičnú púť

Hody na Zapotôčkoch

V Kostole svätej Terézie z Liseux v Prievidzi na sídlisku Zapotôčky sa 1. októbra 2022 prihovorili pásmom modlitieb a vďaka po večernej sv. omši tešiteľky Božského Srdca Ježišovho. Určite potešili nielen Pannu Máriu, ale i oslávenkyňu sv. Terezku. Terezka milovala Božské Srdce a Srdce Panny Márie nadovšetko.

V úžasnom pásme, ktoré pripravila Olinka Turčányová s pánom dekanom Liborom Strakom a organistkou Katkou, vyjadrili svoju lásku k týmto milujúcim najvzácnejším Srdciam. Pútavými modlitbami a spevom pozdravili sv. Terezku i jej rodičov, ktorých relikvie sú umiestnené na oltárnom priečelí zároveň s relikviou sv. Terezky.

Na spoločné modlitby prizvala tešiteľka Jožka Kačincová aj spolusestry z laického spoločenstva Kostola sv. Bartolomeja. Boli vďačné Pánu Bohu, že sa tak mohli znovu stretnúť pri sv. omšiach a modlitbách a vzdať chválu Srdciam, ktorým patríme a ktoré nás tak milujú.

Pri tejto príležitosti spolusestrám na Zapotôčkoch regionálna asistentka Anka odovzdala pozdravy z celoslovenského stretnutia tešiteľov a tešiteľiek v Badíne. Boli to vzácnosti od hlavnej moderátorky pre Slovensko Jarmily Podhorcovej a rehoľných sestier TBSJ II. rádu a hlavnej predstavenej sr. Damiány Oravcovej.

Oslavy Stvoriteľa - hody na Zapotôčkoch - trvali tri dni. Bolože to radosti pre celú farnosť! Určite aj v nebi. Pánovi patri

vd'aka a sláva za požehnanie, ktorým cez kňazov všetkých veriacich na Zapotôčkoch obdaril.

Text: Anka Gálová st., Anka Gálová ml.
Foto: fcb Farnosť Prievidza - Zapotôčky

Svoju činnosť začína Oratórium Karola Wojtyły

Všetkých záujemcov od 17 do 50 rokov pozývame raz mesačne na intelektuálno-duchovné stretnutia Oratória Karola Wojtyły pod vedením pána kaplána Pavla Škovránka. Sú určené ľuďom, pre ktorých je viera nielen záležitosťou srdca, ale tiež intelektu, a uvítajú možnosť otvorene si o nej podiskutovať. Bude sa na nich rozoberať kniha C. S. Lewisa Hovory o (ne)obyčajnom kresťanstve. Najbližšie stretnutie sa uskutoční v sobotu 12. novembra o 18:00 na fare.

Farnosť Prievidza - mesto

Na misijnú nedeľu sme podporili Kambodžu

Kambodža je štát v juhovýchodnej Ázii. Žije v ňom viac ako 13 miliónov obyvateľov a celé územie Kambodže je súčasťou polostrova Zadá India. Žijú tu prevažne budhisti a katolíci tvoria ani nie pol percenta populácie.

Kambodža susedí s Thajskom, Laosom a Vietnamom. Krajina patrí medzi najchudobnejšie v tejto časti Zeme, čiastočne aj pričinením genocídy počas občianskej vojny vyvolanej Červenými Kmérmi v rokoch 1975 - 1979, keď boli vyvraždené asi 2 milióny obyvateľov (zhruba štvrtina vtedajšej populácie).

V roku 1953 bolo v krajine 120-tisíc katolíkov, z toho asi 50-tisíc bolo vietnamskej národnosti. Veľká časť Vietnamcov odišla z krajiny pred začiatkom občianskej vojny. Po pol roku občianskej vojny zostalo v krajine iba 6 500 katolíkov, ostatní emigrovali alebo boli zabití. Potom prevzali vládu Červení Kméri, ktorí za necelé 4 roky katolícku cirkev nadobro zničili. Boli zničené kostoly a hŕstka veriacich zostala bez kňazov. Po roku 1979 sa do krajiny postupne začali vracat' misionári. Cirkev v Kambodži sa začala nanovo budovať.

Témou tohtoročnej misijnej nedele bolo „Budete mi svedkami“. Veľmi pekne túto tému rozobral pán farár na detskej svätej omši. Detom vysvetlil, čo sú to misie, misionári, ako môžeme aj my všetci pomáhať, modliť sa a obetovať sa za misie, podporovať tých, ktorí sú oveľa chudobnejší ako my. K farskej zbierke na misijnú nedeľu sa pridali aj členovia Klubu priateľov misií. Týždeň pred zbierkou mali naši farníci možnosť darovať do zbierky rôzne náboženské predmety, knihy, obrazy, sošky, atď. A veru, mnohí túto možnosť využili a hojne podporili misijnú zbierku. Veľké množstvo krásnych kníh, križov, sošiek, obrazov a iných predmetov sa vyzbieralo počas týždňa.

V sobotu večer po svätej omši si už prví záujemcovia vybrali zo širokej ponuky. Po nedelných svätých omšiach sa rady podporovateľov misií rozšírili. Za ľubovольný finančný príspevok sa dali vybrať naozaj

hodnotné knihy, ale aj mnoho iných krásnych vecí. A tak ako aj v predošlých misijných zbierkach, najväčšiu radosť mali deti, ktoré sa potešili najmä soškám, ale aj ružencom a iným drobnostiam.

Ďakujeme vám všetkým, ktorí ste podporili misijnú nedeľu či už modlitbou, hmotne, finančne, alebo akýmkoľvek iným spôsobom. V našej farnosti sa na podporu núdznych v Kambodži vyzbierala čiastka 1 624 €. Aj vďaka vám môžu misionári naďalej šíriť vieru a evanjelium do celého sveta.

Elena Cagaňová,
členka Klubu priateľov misií

Možnosti pomôcť charite

Víkendové služby varenia

Po prázdninovom oddychu sme znovu spustili od septembra víkendové služby varenia aspoň jedného jedla. Najlepšia na zasýtenie je hustá polievka, prívarek a podobne. Hľadáme dobrovoľníkov na túto službu. Voľné miesta možno nájsť na stránke farnosti Prievidza - mesto, sekcia charita.

Dobrovoľníci pre nocľahareň

Keďže od 1. októbra 2022 je otvorená nocľahareň pre bezprístrešných, akútne hľadáme pracovníkov na nočnú službu, počas ktorej sa každý večer sprístupňujú priestory charity klientom. Tí sa tu môžu najesť, dať si čaj, vykonať hygienu a potom tu môžu prenocovať. Ráno sa dohliada na rannú hygienu, následné upratanie postelí, nocľahárne, kúpeľne a toalety.

Prevádzkový čas nocľahárne je od 19:00 do 7:00 hod. Táto služba je ideálna pre mužov v dôchodkovom veku. V prípade záujmu o ňu môžete osobne kontaktovať riaditeľa charity (mobil: 0905 951 854, e-mail: charitapd@gmail.com), ktorý vám poskytne bližšie informácie.

Oblečenie

Momentálne Charita - dom sv. Vincenta, n.o., prijíma iba nasledujúce oblečenie pre mužov: ponožky, slipy, trenky, tielka, spodky, trička s krátkym a dlhým rukávom, mikiny, svetre, rifle, tepláky, čiapky a rukavice, jesenné a zimné bundy (nie kabáty a kožuchy), ďalej topánky a posteľnú bielizeň (plachty, obliečky, deky, uteráky).

Prosíme ľudí, aby nenesili poškodené, špinavé a inak znehodnotenú veci, nakoľko sa nám tým výrazne zvyšujú náklady. Nežiaduce sú tiež veci po zosnulých typu tesilové nohavice, saká a podobne. Ďakujeme za pochopenie!

Zamestnanci Charity - domu sv. Vincenta, n.o.

Ako pokračuje adopcia bohoslovcov v Afrike

V Afrike je veľký záujem o kňazstvo, avšak nie každý si štúdium môže dovoliť. Pápežské misijné diela (PMD) na Slovensku už viac rokov podporujú štúdium bohoslovcov v chudobných krajinách Afriky. Celkovo je zo Slovenska adoptovaných 890 bohoslovcov z 10 seminárov v 8 krajinách - Benin, Pobrežie Slonoviny, Burkina Faso, Čad, Togo, Kongo, Demokratická republika Kongo a Kamerun.

Adopcia zahŕňa modlitbu za bohoslovca a finančnú podporu vo výške 600 € na jeden akademický rok. Podpora bohoslovca pokrýva polovicu nákladov na štúdium, ubytovanie a stravu v seminári. Ostatné náklady hradí diecézny biskup a iní zahraniční sponzori. Bohoslovcov si môžu adoptovať jednotlivci, ale aj spoločensvá.

Zapojila sa aj naša farnosť

Aj naša farnosť sa hneď od začiatku v roku 2016 zapojila do tohto projektu. Samozrejme, bolo to možné iba vďaka naozaj štedrej podpore zo strany našich farníkov. Spoločne sme podporili štúdium šiestich bohoslovcov, ktorí už sú kňazmi - Romaric Gondoto, Viktor Lamodi, Hervé Vitouley, Savi Rock Boudalaire, Michel Hounkonoun a Rodrigue Degbagon (Benin).

V súčasnosti naša farnosť podporuje štúdium ďalších piatich bohoslovcov, z toho

troch majú adoptovaných jednotlivci. Dvaja navštevujú posledný ročník - Dieu-donne Ngorima (Kongo) a Albert Debell Kede (Kamerun), jeden je po troch rokoch štúdia rok na stáži, po nej nastúpi do štvrtého ročníka - Gui Dimitri Essomba Essama (Kamerun).

Dvoch nových bohoslovcov sme adoptovali od minulého školského roku, teraz sú druháci - Paul Houndeke (Benin) a Rock Ouedraogo (Burkina Faso).

Možnosti podpory

Je to od začiatku Bohom veľmi požehnané dielo. Ak by chcel niekto akoukoľvek finančnou čiastkou podporiť štúdium bohoslovcov, môže svoj milodar odovzdať v sakristii v obálke označenej „Misie - bohoslovci“, alebo svoj milodar vložiť do misijnej pokladničky pri soche svätej Terezy vo farskom kostole, prípadne poslať na účet Klubu priateľov misií SK97 0200 0000 0021 3927 6553, do poznámky uviesť „adopcia bohoslovca“ a svoje meno. Tiež je možné podporiť bohoslovcov cez internetovú stránku PMD (misijnediela.sk).

Všetkým dobrodincom, ktorí sa zapájajú do podpory budúcich kňazov, srdečne ďakujeme!

Elena Cagaňová,
členka Klubu priateľov misií

„Medzi všetkými dobrými skutkami Bohu najmilší je vychovať kňaza, ktorý sa potom stane v Božej ruke nástrojom na záchranie duší.“
(kardinál Henry Edward Manning)

Ved' to ty, Kriste Bože náš, ich prinášaš a si prinášaný ...

„Preto ťa prosím: Pozri na mňa hriešneho a nepotrebného sluhu a očist' moju dušu i srdce od zlého svedomia, mocou svojho Svätého Ducha ma uschopni, aby som odetý milosťou kňazstva predstúpil pred tento tvoj svätý stôl a obetoval tvoje sväté a prečisté telo i drahocennú krv.“

Ešte stále pokračujeme detailnejším pohľadom na modlitbu kňaza, ktorú sa v tichosti modlí pred veľkým vchodom. Slúžiť pred Kráľom slávy je úžasné poslanie aj pre samé nebeské mocnosti. Nik spútaný žiadostivosťou a rozkošami tela nie je hodný sa k Nemu priblížiť. Ale kto z nás hodný je?

Kňaz prosí o milosrdenstvo

A tak aj kňaz s rozopätými rukami touto modlitbou narieka, vzlyká a prosí, aby bol urobený hodným mocou Svätého Ducha a milosťou kňazstva prinášať obeť. Beda tomu, kto si myslí, že to jeho dokonalosť alebo jeho cnosti ho robia hodným či uschopneným konať túto službu!

A v tomto kajúcom duchu ďalej pokračuje modlitba: *„Ved' prichádzam k tebe, skláňajúc sa s prosbou: neodvracaj odo mňa svoju tvár a nevylučuj ma z počtu svojich synov, a prijmi, že ja hriešny a neužitočný sluha prinášam ti tieto dary.“*

Kristus je ten, kto slávi túto bohoslužbu
„Ved' to ty, Kriste Bože náš, ich prinášaš

a si prinášaný, ty ich prijímaš a si rozdávaný...“ Učenie cirkvi vyjadrené výrazom „in persona Christi Capitis“ („v osobe Krista Hlavy“) vyjadruje sčasti aj tento kúsok modlitby. Kňaz na základe sviatosti posvätného stavu koná v osobe Krista.

Ale táto modlitba vyjadruje ešte hlbšiu pravdu, že On je *„Alfa a Omega, Prvý a Posledný, Počiatok a Koniec“* (Zjv. Jn 22,13), že všetko vychádza od Krista a všetko k Nemu smeruje, na slávu Otca, lebo Syn je slávou svojho Otca. A my sme pozvaní byť tej slávy účastní vo Svätom Duchu.

A vzdávaním slávy sa končí aj naša kňazská modlitba: *„...a tebe vzdávame slávu, i tvojmu Otcovi, ktorý nemá počiatku, s tvojim presväтым, dobrým a životodárnym Duchom teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.“*

V budúcom čísle budeme pokračovať samotným popisom veľkého vchodu.

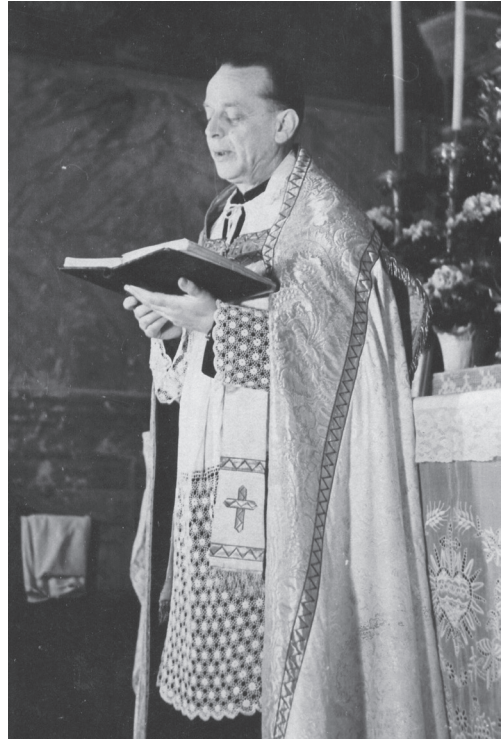
Jozef Durkot, gréckokatolícky farár

Zo zápisov farskej kroniky - VIII. časť

- **16. novembra 1924** požehnal prievidský farár Anton Miššuth kríž pri ceste do Nécvál na Žabníku. Korpus v hodnote 400 korún zakúpil škôldozorca Jozef Sivák. Drevo poskytlo bojnické panstvo. Okresať ho dal miestny staviteľ Alojz Engliš.
- **1. novembra 1935** bol po smrti Antona Miššutha inštalovaný za nového farára jeho kaplán Emanuel Schubert. Inštaláciu vykonal zástupca dekana Viliam Fed'vereš. Slávnostného aktu sa zúčastnili všetci predstavitelia mesta na čele s farárom v Ružomberku a vodcom Slovenskej ľudovej strany Andrejom Hlinkom.
- **30. novembra 1937** vykonal archidiaconálnu vizitáciu prievidskej farnosti Karol Anton Medvecký.
- **23. novembra 1941** navštívil na spiatočnej ceste z posviacky kostola v Koši prievidskú faru biskup Andrej Škrábik v sprievode generálneho vikára Daniela Briedoňa.
- **10. novembra 1969** sa začal v kostole piaristov večerný katechizmus pre veriacich so svetelnými obrazmi. Vo večernom katechizme sa pokračovalo každý pondelok a piatok po večernej svätej omši. Prvý večer viedol miestny dekan Ladislav Král.
- **V novembri 1989** po rozpade komunistického režimu mohla Cirkev slobodnejšie pracovať. Biskupi viac neboli nútení pred preložením kňazov na iné pôsobisko pýtať si štátny súhlas. Náboženstvo detí mohli organizovať kňazi vo farnostiach bez väčších problémov. Verejne sa mohli konať duchovné cvičenia.
- **V novembri 1990** prebehla anketa pre veriacich vo Veľkej Lehôtke. Mali sa vyjadriť, či chcú len prístavbu väčšej sakristie, alebo prístavbu kostola a či budú na zabezpečenie potrebných financií

Prievidský rodák, kňaz a historik Mikuláš Mišík, v roku 1958. Archív Peg Demetris

- pravidelne mesačne prispievať. Veriaci sa rozhodli pre prístavbu kostola.
- **V novembri 1994** sa rozbehlo vyučovanie náboženstva na 15 základných školách, na gymnáziu a v osobitnej škole, spolu pre 2 936 prihlásených žiakov. Vyučovanie pod vedením dekana Jána Bednára a sr. Daniely Bezdedovej zabezpečovali 5 kňazi (z toho 2 piaristi) a 15 katechétov.
 - **6. novembra 1999** požehnal biskup Rudolf Baláž stavebný pozemok a základný kameň Pastoračného centra, fary a Kostola sv. Terézie z Lisieux - učiteľky Cirkvi na Zapotôčkoch.
 - **15. novembra 2003** za účasti apoštolského nuncia na Slovensku Henryka Jozefa Nowackého biskup Rudolf Baláž pastoračné centrum, farskú budovu

a kostol slávnostne konsekroval. Pri tejto príležitosti bol dekan Ján Bednár povýšený za pápežského kaplána - Monsignora.

- **V prvú novembrovú sobotu 2004** sa v Dome kultúry konal 5. diecézny ples, ktorý pripravili mladí z prievidského a bojnického dekanátu.
- **25. novembra 2007**, pri príležitosti 100. narodenia nášho rodáka, kňaza a historika Mikuláša Mišíka, bola Maticou

slovenskou vydaná publikácia o jeho živote a činnosti od autorov Jána Saba, Erika Kližana a Anny Sabovej. Zároveň bola na budove fary v blízkosti jeho rodného domu odhalená pamätná tabuľa.

- **22. novembra 2009** sa uskutočnilo požehnanie opravenej fasády farského kostola, zvonov a sochy sv. Anny.

Pripravil: Pavol Schmidt

Blahoženie

V stredu 12. októbra sa okrúhlych 30. narodenín dožil pán kaplán **Pavol Škovránek**. K jeho sviatku mu dodatočne želáme všetko najlepšie, nech mu zdravie slúži, nech ho Božia milosť sprevádza na každom kroku, nech ho radosť neopúšťa a nech mu Duch Svätý pomáha v jeho kazateľskej i pastoračnej činnosti v našom meste!

Prievidskí farníci

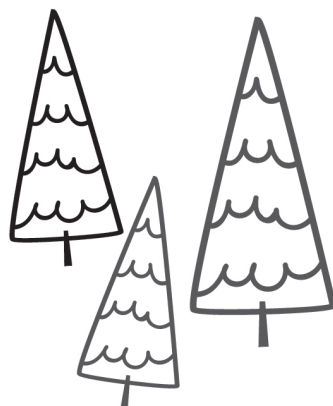
Chcete si kúpiť vianočný stromček a nemáte čas? Túžite zároveň urobiť dobrý skutok? Pripravili sme pre vás zaujímavú ponuku:

Podprite nás sumou minimálne 10 € a my vám darujeme umelý vianočný stromček!

Príďte nás navštíviť na Košovskú cestu 19 v Prievidzi v pracovných dňoch medzi 9:00 - 12:00, prípadne zavolajte na telefónne číslo 0905 951 854, a dozviete sa viac.

**CHARITA
DOM SV. VINCENTA**

Ďakujeme!

Novinky z piaristickej školy

Školské lavice a sedadlá

V utorok 4. októbra vymenili piataci, šiestaci a prímami školské lavice za sedadlá v Dome kultúry, aby sa zúčastnili festivalu krátkych filmov o trvalo udržateľnom rozvoji Envirofilm. Po sérii animovaných filmov nasledovala krátka prednáška o význame slovenských lesov a pralesov. Deti najviac pobavili krátke videá našich voľne žijúcich šeliem a kopytníkov natočené pomocou fotopascí.

Vyučovanie v Gaderskej doline

Vo štvrtok 13. októbra žiaci siedmeho a ôsmeho ročníka využili pekné jesenné počasie a spolu s pani učiteľkami Humaiovou, Hypiusovou a Píšovou sa vybrali do turieckej Gaderskej doliny. Počas výletu najskôr chceli navštíviť jaskyňu Mažarná, kvôli klzkému terénu však prišli iba k skalnému previsu, kde sa povenovali biológii a geografii. Neskôr sa vybrali na opačnú stranu k Blatnickému hradu, kde narazili na členov OZ Diadém, ktorý sa stará o zachranu hradu. Na tomto mieste sa výletníci zaoberali dejepisom a literatúrou.

Návrat babieho leta

Návrat babieho leta využili aj tento tok deti zo školského klubu na jesenné kúzlenie. Počas pobytu na školskom dvore vytvorili obrazy z opadaných listov a iných prírodnín. S nadšením sa pustili do práce a vytvorili: srdce, ježka, raketu, pani Jeseň a iné. Chcelo to len trošku fantázie a tej majú deti dosť.

Banici nižšieho gymnázia

Dňa 14. októbra žiaci tried kvarta a tercia navštívili Banskú Štiavnicu. Doobeda sfárali do bane v Banskom múzeu v prírode. V štôlni Bartolomej a obzore Ján spoznali spôsoby, akými sa tu v minulosti dobývali strieborné a iné rudy. Potom v budove bývalého banského súdu, kde dnes sídli Mineralogické múzeum,

Návšteva festivalu Envirofilm

Vyučovanie v Gaderskej doline

Návrat babieho leta

vyhľadávali minerály, ktoré môžu slúžiť ako farbivá. Vďaka odbornému výkladu pracovníka múzea sa tiež pozreli na pestrú geologickú stavbu Slovenska. Cestou domov sa krátko zastavili pri jednom zaujímavom prírodnom úkaze - kamennom mori vo Vyhniach.

Stretnutie s pátrom Jankom

V stredu 19. októbra 2022 sa študenti primy a sekundy vybrali pátrať po poklade do areálu Nitrianskeho hradu. Najskôr si prezreli Horné mesto, predovšetkým Pribinovo námestie, kde sa oboznámili s históriou Veľkej Moravy a s osobnosťami jej panovníkov. Prehliadka pokračovala vo vybraných častiach hradného areálu, najmä v Katedrále sv. Emeráma a pri Vazulovej veži, kde sa naučili rozlišovať románsky, gotický a barokový stavebný sloh. Pani sprievodkyňa nezabudla spomenúť ani dôležité osobnosti svätých spojených s Nitrou. Pri prehliadke Diecézneho múzea predstavila život a dielo sv. Konštantína - Cyrila a Metoda. Študenti počas celej prehliadky riešili úlohy v brožúrke. Správne pochopené indície ich napokon priviedli k pokladu v podobe balíčka so sladkou odmenou za vynaloženú námahu. Najväčším pokladom, ktorý študenti v Nitre získali, bol ale hlavne spoločne strávený čas na historickom mieste, o ktorom sa dozvedeli veľa zaujímavostí. Krásne slnečné jesenné počasie a improvizovane dohodnuté stretnutie s pátrom Jankom Hríbom boli už len bonusom príjemne prežitého dňa.

Štvrtácky Deň jablka

V pondelok 25.10. sa štvrtáci premenili na jablčkové kráľovstvo. Mamičky im pripravili jablkové dobroty od výmyslu sveta, a tak mohol byť tento deň nielen veselý a plný zaujímavých úloh, ale aj zdravo sladký.

Pripravil: Mária Orság, foto: archív školy

Návšteva Banského múzea v Banskej Štiavnici

Pátranie v Nitre

Deň jablka

Milión detí sa modlí ruženec

Sviatok sv. Lukáša, evanjelistu, 18. október, je už tradične dňom, keď sa deti po celom svete spájajú prostredníctvom akcie *Milión detí sa modlí ruženec*. O 9:00 sa v piaristickom kostole ruženec spolu s pátrom Matúšom Palajom, SchP, modlili žiaci základnej školy i vybrané triedy gymnázia.

Po organizačnej stránke podujatie pripravila sestra Veronika Komadová, FDC. Zamyslenia k jednotlivým desiatkam dramaticky stvárnil žiaci sekundy.

Ruženec bol obetovaný za jednotlivé svetadiely planéty a vyriešenie problémov na nich. Žiaci tried prvého stupňa základnej školy prišli symbolicky oblečení vo farbách daných svetadielov, aby si tak viac sprítomnili svoju modlitebnú

spoluúčasť na riešení problémov daných krajín.

Iniciatíva *Milión detí sa modlí ruženec* má svoj pôvod vo Venezuele. Vznikla v roku 2005 na základe slov Pátra Pia: „Keď sa milión detí bude modliť ruženec, svet sa zmení.“ Zapájajú sa do nej tisícky detí zo všetkých kútov zeme.

Text: Petra Humajová
Foto: Eva Trepáčová

... tri otázky pre oslávenca - pána kaplána Pavla Škovránka

V stredu 12. októbra sa náš pán kaplán Pavol Škovránek dožil svojich okrúhlych 30. narodenín. Za dar života sa poďakoval sv. omšou a za dar priateľstva zas oslavami s ľuďmi, ktorí neodmietli jeho pozvanie. V rozhovore sa s nami podelil o svoje dojmy z týchto slávnostných dní.

1

Pán kaplán, v priebehu mesiaca október ste sa dožili životného jubilea. Cítite na sebe nejaké zmeny?

Áno, veľa ľudí mi prizvukuje, že už patrím do rodiny „tridsiatnikov“, alebo že už nie som mladý, alebo že začnem na tele cítiť väčšiu únavu, bolesti kĺbov, krížov a pod. (Smiech.) Ale popri tom je povzbudzujúce, že Kristus mal 30 rokov, keď začal naplno „makat“ medzi ľuďmi. Preto asi cítim potrebu naplno sa postaviť na nohy a pridať na plyne ducha. Ale dúfam, že keď dosiahnem vek 33, tak ma veriaci neukrižujú. (Úsmev.)

2

Aké boli oslavy?

Fúúú... To nebola nejaká „oktáva či deviatnik“... To bola dvojtýždňová „fuška“. Neorganizoval som nič veľkolepé, len tak decentne - cez individuálne priania, kolektívne priania až po blahoželania prostredníctvom virtuálneho sveta.

Veľmi dobre mi padla oslava Boha, ktorému som pri svätej omši d'akoval za dar života. Takisto ma povzbudili gratulácie v mene farnosti, posedenie s kňazmi, rodičmi i súrodencami, farníkmi, ale aj záverečná párty so spolužiakmi zo seminára - to bola riadna bodka. (Smiech.)

3

Aké dary ste dostali?

Keby som skonzumoval to množstvo sladkého, čo som dostal, tak by to asi skončilo extra vysokým stupňom cukrovky. (Smiech.) Ale mám sa s kým podeliť. Dostal som tiež nejaké „fľaše zo skla“ (úsmev), krásnu pozlátenu sochu Panny Márie, kríž so svietnikmi, sviečky, voňavý tymián (určite použijem v kostole), darčkové koše, duchovnú literatúru, troj-knihy o mojom meste Senec, perníkové srdce, oriešky na zimné večery, kozmetiku, šálku s menom, nálepku obľúbeného hokejového klubu HC Slovan Bratislava, med, kvety, kresbu nášho kostola, zápisník, aby som nezabúdal - a všeličo iné. Vzácné pre mňa bolo i to, že skauti - 14. zbor Prievidza - ma prijali medzi seba a dostal som od nich poukážku na nákup oblečenia, knihy o skautingu a iné praktické veci.

Osobne ma vždy poteší čokoľvek, ale najmä láska, prijatie, pochopenie a človek, ktorý sa pri mne cíti dobre. (Úsmev.)

Text: Mário Orság, foto: archív Pavla Škovránka

Krest'an má každý deň prosit' o vernosť

Narodil sa a vyrastal v dedinke na východe Slovenska, ale už dlhšie pôsobí v kňazskej službe v iných regiónoch. Pred pár rokmi bol správcom gréckokatolíckej komunity v Prievidzi. Ponúkame vám rozhovor s otcom Igorom Cingelom.

▪ Otec Igor, ako dlho ste pôsobili ako správca gréckokatolíckej farnosti v Prievidzi?

K tejto otázke by som pripojil genézu gréckokatolíckych sv. liturgií v Prievidzi, ktorá priamo súvisí s otázkou. Začiatkom roka 2007 som nadviazal svoj prvý kontakt s naším farníkom, dnes už nebohým Jurajom Bubnášom v Prievidzi. Myslím si, že pre mnohých, hlavne starších čitateľov Bartolomeja, to nebude neznáma osobnosť.

Pre mňa ako pre mladého kňaza ustanoveného do špeciálnej diasporálnej pastorácie bol každý kontakt s nejakým žijúcim gréckokatolíkom niečo výnimočné. (Keď hovoríme o „diaspóre“, máme na mysli pastoráciu medzi gréckokatolíkmi, ktorí boli presťahovaní z pôvodných sídel východného Slovenska na stredné a západné Slovensko.) Juraj Bubnáš, pôvodom z východného Slovenska - konkrétne z Valaškoviec (okr. Humenné) -, bol „styčným dôstojníkom“ v započatí liturgického života v Prievidzi. Veľmi napomohol k tomu, aby sa s liturgiami v Prievidzi vôbec začalo, čo neskôr viedlo aj k zriadeniu samostatnej farnosti. V jeho dome a rodine sme nacvičovali spevy a riešili záležitosti, ktoré viedli k započatiu verím že dobrého diela nadýchnutia sa v Prievidzi aj druhou stranou plúc. (Tento obraz druhej strany plúc použil Svätý Otec Ján Pavol II. pri opise východných cirkví.) Ale poďme pekne po poriadku. Od 16. júla 2006 som bol ustanovený za správcu novozriadenej gréckokatolíckej farnosti v Trenčíne. Predtým som pôsobil

ako kaplán vo farnosti Prešov - mesto. Prievidza ako druhé najväčšie mesto Trenčianskeho kraja (a teda aj našej farnosti, ktorú v tom období tvorili všetky mestá a obce kraja), sa javila ako strategicky významné miesto pre pastoráciu medzi gréckokatolíkmi.

Po dohovoroch a ústretovosti vtedajšieho pána dekana Janka Bednára bola v nedeľu 1. júla 2007 slávená v Prievidzi prvá gréckokatolícka sv. liturgia. Konkrétne to bola nedeľná sv. liturgia o 18:00 hod vo farskom Kostole sv. Bartolomeja. Túto archijerejskú sv. liturgiu slávil vladyka Mons. ThDr. Ján Babjak, SJ, prešovský eparcha. Už vtedy bola uvedená ako sv. liturgia pri príležitosti otvorenia gréckokatolíckej filiálky Prievidza, ktorá bude jurisdikčne patriť do Trenčianskej farnosti.

V Prievidzi boli teda od 22. júla 2007 gréckokatolícké sv. liturgie vždy v 2. a 4. nedeľu v mesiaci o 15:00 hodine v rímskokatolíckom Mariánskom kostole na cintoríne. Tu treba poznamenať aj to, že pán dekan Ján Bednár bol s naším

vtedajším prešovským biskupom Jánom Babjakom, SJ, spolužiakom z teologických štúdií a aj preto nás prijal veľmi výnimočným spôsobom. Myslím si, že svoju úlohu zohralo aj to, že pán dekan a ja sme boli rodáci z jedného okresu na východe Slovenska, a to z Bardejova. Ale to si možno len namýšľam. (Úsmev.) Bohu vd'aka za to.

Takže v Prievidzi som začal pôsobiť 1. júla 2007, keď sa Prievidza stala filiálkou našej materskej farnosti v Trenčíne, odkiaľ som 2-krát do mesiaca dochádzal na slávenie sv. liturgie. 15. januára 2008 bola zriadená samostatná gréckokatolícka farnosť Prievidza (vyčlenená z farnosti Trenčín a zaberajúca územie okresov Bánovce nad Bebravou, Partizánske a Prievidza), v ktorej v tomto období podľa sčítania obyvateľov žilo 521 gréckokatolíkov. Vo farnosti Prievidza som teda pôsobil ako jej správca excurrento z Trenčína od 1. júla 2007 do 30. novembra 2019, keď bol ustanovený nový správca farnosti - otec Jozef Durkot.

▪ **Aké bolo vaše detstvo, mladosť? Ako ste sa dostali ku kňazstvu?**

Ako som už naznačil vyššie, pochádzam z okresu Bardejov, konkrétne z obce a farnosti Malcov. Mám 3 mladších súrodencov. A nechcem, aby to znelo pateticky, ale mal som krásne detstvo. V mladom veku nám do večnosti odišla mama, a tak sa o našu výchovu staral sám otec a starí rodičia. Detstvo a dospievanie teda bolo poznačené stratou mamy, ale na druhej strane aj krásnou starostlivosťou tých, ktorí nás mali radi, za čo im patrí obrovské ďakujem. Pán vidí, Pán odmení.

V roku 1999 som nastúpil do Gréckokatolíckeho kňazského seminára v Prešove a začal som svoje teologické štúdiá na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. Tie som úspešne zakončil v roku 2005 a bol som vysvätený (ako ženatý muž) na

Gréckokatolícky chrám v Trenčíne

gréckokatolíckeho kňaza. Hneď po vysviacke som pôsobil jeden rok ako kaplán v Prešove v katedrále a potom som bol ustanovený za správcu farnosti v Trenčíne.

▪ **Pôsobíte v regiónoch, kde je prevaha rímskych katolíkov. Vnímate nejaké rozdiely v prežívaní duchovného života medzi gréckokatolíckimi a rímskokatolíckimi?**

Samozrejme, že ich vnímam. Ale nepovažujem ich za problém alebo prekážku k niečomu. Územie našej krajiny bolo vždy priestorom stretávania sa východnej a západnej liturgickej a pastoračnej tradície. Viac ako rozdiely vnímam vzájomné obohacovanie sa spiritualít, tradícií a bohatstiev, ktoré jednotlivé cirkvi prinášajú ako poklady do spoločného vlastníctva. To je to krásne a nenahraditeľné. Preto by som si veľmi želal, aby sa krása katolicity prejavovala v jej rozmanitosti.

Sme bohatí. Obohacujme sa navzájom. Základ je v slove BOHATÝ. BOH a TY. Ak žijeme s ním a v ňom, máme vždy čo ponúknuť. Tak to robme.

▪ **Aká je podľa vás prievidzská gréckokatolícka komunita?**

Komunity všetkých uvedomelých gréckokatolíkov na západnom a strednom Slovensku sa vyznačujú spoločným znakom,

a to láskou k Ježišovi Kristovi a vernosťou niečomu, čo nazývame „naše“. Nie je to inak ani v Prievidzi. Za tie roky môjho pôsobenia sa komunita veľmi nerozrástla, ale vždy sa vyznačovala znakmi lásky k liturgii, k dedičstvu otcov a k všetkému, čo patrí ku gréckokatolíkom. Bola to síce len malá prievidzská „hrudka“ (velkonočné jedlo z východného Slovenska požehnávané medzi darmi na Velkonočnú nedeľu; pozn. autora), ale zato samý syr. (Úsmev.) V mojom srdci zostala zapísaná vernosť ľudí, ich nádherná súdržnosť a vďačnosť za každý spoločne strávený čas, či už pri rôznych liturgických sláveniach, alebo aj pri neformálnych stretávaníach sa.

▪ **V minulých mesiacoch na Slovensku rezonovali problémy ako epidémia covidu či utečenecká kríza v súvislosti s vojnou na Ukrajine. Ako tieto javy ovplyvnili vašu prácu?**

Covid som vnímal už nie ako správca farnosti Prievidza. A hoci otec Jozef, nový správca farnosti, to mal na začiatku veľmi ťažké, bol som rád, že Prievidza má svojho vlastného kňaza. Práve v dobe covidu sa ukázalo, že mať kňaza vo farnosti je požehnaním. Nevieť, ako by som „covidovú“ pastoračiu v Prievidzi dokázal robiť z Trenčína. Ale Pán sa o to postaral. Na druhej strane, nešťastná a tragická vojna na Ukrajine nás postavila pred nové výzvy. Do farností naprieč celým Slovenskom nám začali pribúdať noví farníci - utečenci z Ukrajiny. Hlavní tí, ktorí prichádzali zo západných častí Ukrajiny, boli gréckokatolíci. A prirodzene, hľadali „svojich“. Keď sme sa „našli“, bolo to pre nás veľmi prospešné. Obdivoval som lásku a charitu ľudí, ktorí sa veľmi snažili byť nápomocní ľuďom utekajúcim pred útrapami vojny. Som im za to vďačný.

Bol to čas solidarity a naplnenia Kristových slov „Čokoľvek ste urobili...“ Teda naša kňazská práca dostala novú lekciu

vynaliezavosti a nových možností prejavovať kresťanskú lásku v konkrétnosti.

▪ **V lete 2022 bol vo vašej súčasnej farnosti v Trenčíne posvätený nový chrám. Aké boli okolnosti jeho vzniku?**

Všetko sa to začalo v roku 2011, keď nám jedna bohuznáma dobrodinka, ktorá nemala svoju blízku rodinu, odkázala svoje materiálne imanie. Po dňoch rozlišovania sa farská rada rozhodla, že pôjdeme cestou hľadania možností zaobstarania pozemku v meste Trenčín a postavenia chrámu, pastoračného centra a farskej budovy. To sa z Božej milosti začalo realizovať v roku 2014.

A z tej istej milosti sa dielo podarilo zakončiť v roku 2022 posvätením nového Chrámu sv. Cyrila a Metoda v Trenčíne - s tým, že farská budova bola požehnaná v roku 2016 a pastoračné priestory pod chrámom v decembri 2021. Sme za to Bohu veľmi vďační a aj keď práce na chráme nie sú ešte úplne hotové, veríme, že sa nám to v nasledujúcich rokoch podarí dokončiť.

Na počiatku bol teda sen, ktorý sa stal realitou. To, že to nebolo a nie je bez ťažkostí, netreba vysvetľovať. Riadime sa heslom: „Čo nič nestojí, za nič nestojí.“ Aj napriek problémom sme 9. júla 2022 mohli požiadať vladyku Petra Rusnaka, bratislavského eparchu, aby novopostavený chrám posvätil a vyčlenil tento priestor na oslavu Boha Otca, Syna i Svätého Ducha.

Neprestávame vzdávať vďaky Bohu za tento pre nás veľký zázrak. Nevieť, čím to je, ale už len samotný chrám priťahuje k sebe ľudí. Počet pravidelných farníkov v nedeľu vzrástol a máme z toho radosť.

▪ **Čo je podľa vás pre kresťana pokladom?**

Je to vernosť. Vedieť sa za každých okolností deň čo deň rozhodnúť pre toho, komu sme uverili. Pokladom je tiež viera v Bohu a láska k nemu. Jednoducho vernosť Božiemu povolaniu. Všetko nám

môžu zobrať, ale kto nás odlúči od Kristovej lásky? Azda prenasledovanie, nahota alebo meč?

A tak prajem všetkým nám lásku k Bohu, lebo všetko pomínie, ale láska nikdy nezanikne. Lásku k Márii, Presvätej Bohorodičke, vždy Panne, lebo ona je našou učiteľkou, ako byť autentickým kresťanom. Ale tiež lásku k blížnemu, lebo vďaka nej si uvedomujeme to krásne, Pavlom zapísané: „Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti. A tak sa budem radšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila.“ (2 Kor 12,9) Požehnanie Pánovo nech je na vás, s jeho milosťou a láskou teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.

▪ **Tematické zameranie nášho čísla odkazuje na Žalm 17 - Až raz vstanem zo sna, uzriem tvoju tvár, Pane... O čo by mal kresťan Boha prosiť najčastejšie?** Myslím, že by sme mali prosiť o to, aby nás nikdy neopustila snaha hľadať jeho tvár. K týmto slovám žalmu sa hodí ďalší žalm, a to 27. Tam zaznieva výzva: „V srdci mi znejú tvoje slová: ‚Hľadajte moju tvár!‘ Pane, ja hľadám tvoju tvár.“ (Ž 27,8). Hľadať tvár Boha znamená ísť sa s ním poradiť, usilovať sa poznať ho a žiť v jeho prítomnosti. Verne mu slúžiť a milovať ho. Opäť sme tu pri vernosti. Takže by som odpovedal, že kresťan má každý deň prosiť o vernosť svojmu povolaniu a vyvoleniu. Prosiť o vytrvalosť v hľadaní Pánovej tváre v každodennosti svojho života.

Za rozhovor ďakuje Juraj Bačišin.
Foto: archív respondenta

Otec Igor Cingel' s vladykom Petrom Rusnákom

Stretnutie s arcibiskupom Cyrilom Vasilom

Slávenie gréckokatolíckej liturgie

Otec Igor Cingel' sa narodil v roku 1980 v Malcove (okres Bardejov). Má 3 mladších súrodencov. V rokoch 1999 - 2005 študoval v Gréckokatolíckom kňazskom seminári v Prešove. V Prešove následne pôsobil 1 rok. Potom bol ustanovený za správcu farnosti v Trenčíne. Popritom spravoval v rokoch 2007 - 2019 aj farnosť Prievidza. Je ženatý, má 4 deti.

Spor o vzkriesení

K Ježišovi prišli niektorí saduceji, ktorí popierajú zmŕtvychvstanie, a pýtali sa ho: „Učiteľ, Mojžiš nám napísal, že ak niekomu zomrie brat, ktorý mal ženu, ale bol bezdetný, jeho brat si ju má vziať za manželku a splodiť svojmu bratovi potomka. Bolo teda sedem bratov. Prvý sa oženil a zomrel bezdetný. Vzal si ju druhý, potom aj tretí a takisto všetci siedmi. Ale nezanechali deti a pomreli. Napokon zomrela aj žena. Nuž ktorému z nich bude žena manželkou pri vzkriesení? Ved' ju mali siedmi za manželku.“

Ježiš im povedal: „Synovia tohoto veku sa ženia a vydávajú. Ale tí, čo sú uznaní za hodných tamtoho veku a zmŕtvychvstania, už sa neženia, ani nevydávajú. Už ani umrieť nemôžu, lebo sú ako anjeli a sú Božími synmi, pretože sú synmi vzkriesenia. A že mŕtvi naozaj vstanú, naznačil aj Mojžiš v stati o kríku, keď nazýva ‚Pána Bohom Abraháma, Bohom Izáka a Bohom Jakuba‘. A on nie je Bohom mŕtvych, ale živých, lebo pre neho všetci žijú.“ (Lk 20,27-38)

Spor o vzkriesení, ktorý sa nachádza aj v Markovom a Matúšovom evanjeliu (Mk 12,18-27; Mt 22,23-33), je sporom dvoch argumentov a dvoch skupín, ktoré stáli v Ježišovej dobe proti sebe vo veci zmŕtvychvstania.

Prvá skupina - saduceji - patrili k vtedajšej židovskej „aristokracii“ a mali veľký vplyv na prevádzku chrámu v Jeruzaleme, z ktorého čerpali zdroje na svoje živobytie. Uznávali len päť Mojžišových kníh a boli toho názoru, že Boh trestá i odmieňa len na tomto svete. Ludovo povedané: kto je dobrý, má sa dobre a kto je hriešnik, ten je chudobný.

Farizeji, druhá skupina (do ktorej zaradili saduceji aj Ježiša) to popierali a poukazovali, že napriek svojej vernosti v zachovávaní Mojžišovho zákona človek sa nemusí mať na tomto svete dobre, a preto ho Boh určite odmení pri „vzkriesení spravodlivých“.

Ježiš a saduceji

To, čím chcú saduceji zosmiešniť Ježiša, sa dá prerozprávať asi takto: Siedmi bratia bojujú o svoju budúcnosť, chcú zachovať svoj rod podľa tzv. levirátneho zákona, a preto keď jeden zomrie, nahradí ho v boji o potomstvo a budúcnosť rodu druhý, a tak sa postupne vystriedajú všetci siedmi.

Svoj boj s časom a so smrťou prehrávajú a nakoniec ho prehrá aj žena, ktorá bola postupne manželkou siedmich bratov bez

toho, že by im porodila jediného syna. Ak by mali byť všetci vzkriesení, dostanú sa do právneho sporu, pretože žena by mala podľa logiky patriť siedmim naraz a Mojžišov zákon nepripúšťal polyandriu - „mnohomužstvo“. Teda nemôžu byť vzkriesení, pretože sa to protiví Mojžišovmu zákonu.

Práve do tohto bodu smeroval útok saducejov voči Ježišovi. Chceli ho znemožniť svojím argumentom, že „vzkriesenie spravodlivých“ by muselo byť veľmi nespravodlivé, lebo by nevedelo spravodlivo vyriešiť otázku tzv. levirátneho (švagrovského) manželstva, keď sa brat mal postarať o potomstvo svojho brata. Takéto manželstvo bolo podľa Mojžišovho zákona prípustné za určitých podmienok (Dt 25,5). Zdá sa na prvý pohľad, že ich argument je nepriestrelný. Argumentujú Mojžišovým zákonom.

Nespravodlivé vzkriesenie spravodlivých?

Pán Ježiš odpovedá tiež Mojžišovým zákonom, ale úplne ináč, ako to čakali. Nerieši podrobnosti švagrovského manželstva, ale odkazuje na iné miesto v Mojžišovom zákone - na stat' o kríku, kde sa

Mojžišovi zjavuje živý Boh a predstavuje sa mu ako Boh jeho otcov - Abraháma, Izáka a Jakuba (Ex 3,6.15).

Týmto Ježiš vyráža svojim oponentom zbraň z ruky. Mojžiša pretromfuje Mojžišom. Mojžiša, ktorý hovorí o zachovaní rodu prostredníctvom brata, resp. najbližšieho príbuzného, tromfne Mojžiš, ktorý hovorí, že živý Boh sa ujíma svojho ľudu, a keď je on živý, musia byť živí aj jeho ctitelia Abrahám, Izák a Jakub.

Inými slovami, Boh je v Ježišovom argumente nový ženích, ktorý premáha smrť a dáva život. Pri vzkriesení dáva kvalitatívne nový život, nad ktorým už smrť nemá moc. Boh nezomiera, a preto už človek nikdy nestratí život, lebo Boh si ľudí zasnúbil.

Manželstvo nás pripravuje pre večný život

Najkrajšie pre nás na tomto texte evanjelia je to, že úplne geniálne je využitá sila námietky saducejov. Zhadzujú hodnotu, resp. možnosť zmŕtvychvstania na príklade manželstva. A Ježiš im práve

cez manželstvo ukáže hodnotu i možnosť vzkriesenia a nového života. Vďaka tomu sa i my môžeme pozerat' na manželstvo ako na veľkú sviatosť, ktorá nás pripravuje pre večný život.

Táto stať hovorí práve o tom, že Pán - Boh Izraela - je Bohom živých a nie mŕtvych. Ježiš teda hovorí, že večný život sa neprodukuje, ale večný život sa prijíma. Základným predpokladom je viera a dôvera k Bohu, ako ju mali Abrahám, Izák a Jakub. Podobne ako Abrahám pri zápase o svoje potomstvo prišiel ku skúsenosti so živým Bohom a stal sa skrze svoju vieru Božím diet'atom, tak aj siedmi bratia spolu so svojou manželkou pri zápase o svoje potomstvo môžu byť „uznanými za hodných tamtoho veku a zmŕtvychvstania“ a byť „synmi vzkriesenia“.

Text: Miroslav Turanský
Foto: Mária Melicherčíková

Bibliografia: Verbum Domini / Štefan Novotný

Bojíte sa smrti?

- **Dominika (32 r.):** „Trochu áno, lebo je len raz v živote a nevieme, kto bude mať akú. Či dlhú, bolestivú, alebo náhlu. Ale viac rozmýšľam nad tým, kam pôjdem po nej. Latinské príslovie hovorí ‚memento mori - pamätaj na smrť‘, preto by sme mali o tom počas života často rozmýšľať a uvedomovať si, že od toho, ako žijem, závisí, kam budem patriť po smrti.“
- **Terezka (34 r.):** „Áno, mám strach zo smrti, lebo zatiaľ o nej veľa zo svojej skúsenosti neviem. Ale viem, že Panna Mária a môj anjel strážny ma prevedú z tejto zeme do večnosti, kde ma už teraz čakajú a tešia sa na mňa moji milovaní... Nebeský Otec, moja babina, dedo, naša dcérka a mnohí iní... Toto vedomie mi pomáha prekonávať strach z tohto doposiaľ nepoznaného.“
- **Pavol (43 r.):** „Asi nie. Skôr je to obava z toho neznámeho, čo príde potom. Eventuálne z toho, že musíme opúšťať to známe.“
- **Anička (68 r.):** „Bola som pri mnohých umierajúcich, nie je to ľahké vidieť, na to sa veľmi neteším. Ale beriem to v duchovnom zmysle, že zažiť úžasnú Božiu lásku, to musí byť nádherné. Len treba často myslieť na smrť, kým žijeme, aby sme sa dobre pripravovali a často si očisťovali dušu.“
- **Martin (30 r.):** „No ako sa to vezme... Určite sa bojím náhlejšej smrti mojich blízkych. Mojej smrti by som povedal, že sa nebojím, ale mám voči nej veľký rešpekt, snažím sa zbytočne neriskovať a prosím vždy Pána Boha, aby mi doprial milosť dobrej smrti a sviatostného zaopatrenia pred ňou.“
- **Jana (58 r.):** „Nie, ale mám bázeň pred ňou. Teším sa na stretnutie s Ježišom.“
- **Eva (77 r.):** „Mám pred ňou rešpekt, ale dúfam v Božie milosrdenstvo. Modlím sa za dobrú smrť.“
- **Anna (50 r.):** „Nie, nebojím, veď ma tam bude čakať Pán Ježiš.“
- **Antónia (70 r.):** „Každý sa asi trochu bojí umierania. Verím však vo večný život. Prosím a modlím sa o blízkosť Božiu.“
- **Marienka (74 r.):** „Trošku áno. Neuvažovala som o tom. Teším sa na stretnutie s Pánom Bohom.“
- **Kristína (60 r.):** „S manželom sme naviazaní na seba, bojím sa, že ostaneme jeden bez druhého. No verím, že v nebi sa stretneme.“
- **Aneta (74 r.):** „Mám nádej vo vzkriesenie. Chcem byť stále v jednote s Pánom Ježišom a Pannou Máriou. Verím, že si ma Božské Srdce vinie vo svojej náručí. Že budú stáť pri mojom odchode do večnosti Pán Ježiš, starostlivá svätá mama Panna Mária a svätý Jozef. O to prosím v modlitbe.“
- **Majka (58):** Smrti sa nebojím, veď to bude vlastne začiatok niečo nového, (dúfam, že krásneho). Bojím sa akurát toho, kam sa po smrti dostanem... Už teraz isto viem, že v hodine smrti sa rozhodnem pre Lásku a veľmi dúfam, že aj Ježiš sa rozhodne pre mňa.

Až sa raz zobudím do sna

Približne pred rokom, keď mal prísť Svätý Otec na Slovensko a aj do Košíc, rozhodla som sa, že tam pôjdem ako dobrovoľníčka. Bola som v tom období dost' neistá, ako sa môj život bude ďalej vyvíjať. Mala som začať študovať na vysokej škole, spolužiaci sa dostávali do vzťahov a ja nič. Preto som tam šla aj s mnohými otázkami, čo bude ďalej.

Ako dobrovoľníci sme boli ubytovaní v škole, kde bol voľný prístup ku kaplnke. Večer pred hlavným programom na Lokomotíve som sa rozhodla, že to využijem a zájdem tam.

Odpoveď prišla

Začala som sa modliť svojimi bežnými modlitbami - a potom ma premohla zvedavosť a začala som sa pýtať. Čo so mnou bude? Ako toto všetko dopadne? Kedy budem so svojím životom (a aj sama so sebou) spokojná?

Najprv som nedostala žiadnu odpoveď. „Prečo by som aj mala?“ pomyslela som si. Nebolo to totiž prvýkrát, čo som tieto otázky kládla. Už cez slzy som sa zapozerala na sviatosť, ktorá tam bola vystavená, a naplnil ma pokoj. Hlas, ktorý som v sebe počula, sa ma snažil usmerniť: „Nemôžem ti dať vedieť, čo mám pre teba pripravené. Od radosti by si nevedela, čo so sebou a nakoniec by si sa k tomu ani nedokázala dostať. Aj tento tvoj stav je pre tvoju cestu dôležitý.“

Slzy zúfalstva sa premenili na slzy radosti a mňa naplnil pokoj a nadšené očakávanie. Bolo to uistenie, ktoré som potrebovala viac ako konkrétny obraz budúcnosti. Uistenie, že raz budem spokojná a šťastná, lebo Boh aj pre mňa pripravil to, čo potrebujem. Uistenie, že raz sa zobudím do svojho sna.

Neprestávať hľadať

Aj po viac ako roku ma pri pomyslení na toto uistenie naplní pokoj, hoci to vôbec nebolo pokojné obdobie. Voľnosť na internáte a spoločnosť nových spolužiakov mi najprv pripadala byť super a snažila som sa byť čo najviac ako oni. Chvíľu mi trvalo uvedomiť si, že ma to zvnútra ni-

čilo. Ako mnohí predo mnou, aj ja som si opäť hľadala cestu späť k Bohu.

Snažila som sa byť láskavejšia, viac som sa modlila, chodila som častejšie do kostola a cítila som, že tak je to lepšie nielen pre moje okolie, ale aj pre mňa. Opäť som sa snažila približovať k tomu, čo mi Boh ponúkal - nie že to bude ľahké, ale že bude so mnou a nájdem svoje šťastie. Boh mi dal čas spamätať sa a dôveroval mi, že ho opäť začnem hľadať, tak ako ja stále vkladám dôveru v neho, že nedáva prázdne sľuby. Trpezlivo na mňa počkal, preto sa aj ja cvičím v trpezlivosti a prestávam sa pýtať, kedy sa všetkého dočkám (alebo sa teda o to stále snažím).

Niekedy je snaha to jediné, čo mu môžeme ponúknuť. Nie je to však iba sen, že ja budem šťastná a spokojná. Je to pozvanie pre všetkých. A verím, že raz sa do takéhoto sna zobudí čoraz viac ľudí.

Miriám Pitlová

Účinnosť modlitby

Keď sa modlíme a konkrétne o niečo prosíme, tak prirodzene očakávame aj nejaký výsledok - účinnosť modlitby. A práve Ježiš poctivo vysvetlil podmienky účinnosti prosieb v modlitbe. Urobil to na základe žiadosti učeníkov, ktorí mu povedali: „Pane, nauč nás modliť sa.“ Vtedy Ježiš ako Učiteľ vyslovil slová Modlitby Pána - Otče náš. A to je modlitba, ktorá nás učí o čo a ako prosiť.

Všetko, čo je nevyhnutne potrebné k životu na zemi, možno vyprosiť u Boha. Ale k tomu je potrebná vytrvalosť a trpezlivosť. Tu sa má ukázať, do akého stupňa nám záleží na obdržaní daru. Ale to stále nie je všetko.

Kto prosí, dostáva

Každá prosba musí byť zharmonizovaná s Božou vôľou. On totiž môže mať úplne iné plány a chce nás viesť inou cestou ako tou, ktorou my chceme putovať. Boh udeľuje dary vtedy, keď plníme Jeho vôľu. Ak chceme plniť svoju vôľu, neuspějeme. Často však prosebná modlitba je našou vôľou a nie vôľou nebeského Otca.

Každopádne Ježiš uistuje: „Každý, kto prosí, dostáva; kto hľadá, nájde; kto klope, tomu otvorí.“ Mýlil by sa však ten, kto si myslí, že Boh je na plnenie jeho prosieb a okamžite, ako čašník, prinesie na tákto, čo si človek objedná. Takýto obraz Boha je falošný a žiaľ, dosť častý. Mnoho ľudí sa urazí, keď „objednávka“ urazení ľudia opúšťajú Boha a nečakajú na to, že Otec prosbu počuje, ale chce čas. A k tomu posielajú obrovský dar - Ducha Svätého, ktorý ponúka rozlišovanie (napr. niekto prosí o bicykel, ale namiesto neho Otec pošle do cesty skvelého priateľa).

Skutočné dobro

Koľko ráz aj napriek našej úpenlivej prosbe nedostávame dar, o ktorý prosíme... Vtedy sa musíme pozorne zamyslieť nad odpoveďou Otca, ktorou je dar Ducha Svätého. Priateľstvo s týmto Duchom je omnoho viac ako akýkoľvek dar, o ktorý

prosíme.

Účinnosť modlitby treba vidieť v atmosfére dobre fungujúceho domu. Milujúci otec má vždy na zreteli skutočné dobro detí, preto deti vedia, že nedostanú vždy to, čo chcú, ale hlavne to, čo potrebujú, čo je pre ne dobré.

Dôvera k rodičom formuje prosby, ktoré sú im adresované, na stálom a istom základe. Dieťa totiž vie, že vôľa rodičov je pre neho najlepšou cestou, lebo rodičom záleží na jeho opravdivom dobre.

Naša modlitba sa nerozlučne spája so životom. Ona je životom a život veriaceho sa stáva modlitbou. Prosba o duchovné dary je spravidla vypočutá. Keďže však ich obdržanie je závislé od stupňa zrelosti, treba rátať s dlhým časom, v akom Duch Svätý bdie nad procesom dorastania človeka na daný dar. K takýmto darom patrí múdrosť, viera, priateľstvo, láska, milosť obrátenia i dar modlitby.

Pavol Škovránek, kaplán

Foto: Štefan Kollár

Zobud' sa! Alebo nie?

„Ved' už sa konečne zobud'!“ Kol'kokrát to musíme povedať našim det'om či žiakom, keď ich vidíme nepozorných, s hlavou v oblakoch? Niekedy nás nedokážu počúvať, nevedia sa sústrediť na prítomnosť, hneď zabudnú, čo sme im povedali. Sú myslou niekde úplne inde.

Často toto správanie zvažujeme na ich vek, ale nemusí to mať s tým vôbec nič spoločné. Môže ísť o takzvanú disociáciu. Čo to tá disociácia vlastne je? Je to jeden zo spôsobov, ako sa myseľ vyrovnáva s príliš veľkým stresom, napríklad počas traumatickej udalosti. Jednoducho musí vypnúť. Sú to také poistky. Keď je situácia neznesiteľná, vypnem sa - „odídem“ zo situácie. Keďže sa to ale fyzicky urobiť nedá, urobím to aspoň mentálne.

Symptómy tela neklamú

„Byť mimo“ môže byť teda indikátorom, že dieťa prežíva niečo veľmi ťažké a mali by sme zapnúť radary. Rozhovor s rodičom v tomto prípade nemusí pomôcť. Naopak. Ak sú doma nejaké veľké problémy, rodičia sa to často snažia zakryť. Veľké problémy v tomto prípade môžu byť skutočne veľké, ako napríklad sexuálne zneužívanie, alebo z nášho pohľadu „malé“, ako napríklad citové zanedbávanie. Je ale jedno, ako my, dospelí, hodnotíme situáciu. Dôležité je, ako ju vníma dieťa.

Musíme si uvedomiť, že symptómy tela neklamú. Ak sa dieťa potrebuje odlúčiť od reality, znamená to, že jeho realita je pre neho neznesiteľná.

Môžeme si všímať nejaké ďalšie indície. Hovorí príliš ticho? Možno je tak naučené kvôli strachu z trestu. Je stále v sprievode matky, aj keď má už pubertálny vek? Sme náchylní uveriť rozprávke o peknom vzťahu matka - dieťa, no ak dieťa nemá vlastný priestor a jeho matka zasahuje do každej oblasti jeho života, ide skôr o nevyzretosť rodiča, ktorý si dieťaťom upravuje vlastný pocit nedostatočnej sebahodnoty.

Nemať vlastný priestor, cítiť sa neustále iba ako hračka dospelého, je vážny zásah do psychiky vyvíjajúceho sa dieťaťa. Kam by ste ušli pred takouto matkou? Možno do iného sveta. Avšak v tomto prípade veta „Ved' už sa konečne zobud'!“ je to najkrutejšie, čo môžeme dieťaťu povedať. Ono keby mohlo, tak by ani nikdy „nezaspalo“ - neodlúčilo by sa od seba samého. Ale nemá na výber.

Obranný mechanizmus

Oddelenie sa od reality je obranný mechanizmus, ktorým disponujeme my všetci a spúšťa sa automaticky. Problémom v takýchto situáciách je, že dieťa vlastne nevie, čo normálne je a čo normálne nie je. Môže si myslieť, že je normálne cítiť sa takto nepohodlne. Ono vlastne ani iný život nepozná. Preto je na nás, dospelých, aby sme mali oči otvorené a skutočne chránili tých najslabších.

Bohužiaľ, opak je skôr pravdou. My, dospelí, si skôr chránime vlastné pohodlné životy, než by sme vkľzli do konfliktu s dospelými, ktorí možno majú moc nás zastrážiť, ohroziť našu reputáciu či našu pozíciu. Kto si to ale nakoniec odnesie, to sú deti. Deti zamotané do lží vlastných rodičov.

Ale nevadí, ono sa to nejak utrasie, ony z toho predsa vyrastú. Aspoň tak sa zvykne hovoriť. Či už ste pochopili, že nie?

Mgr. Zuzana Liptáková

O.Z. Lepšie ja - poradenstvo, semináre,
kurzy

Filozof zdravého nerozumu

K eseji Obrana nonsensu od G. K. Chestertona

Píšuc tieto riadky sedím na vrchole sveta (rozumej na streche 5-poschodového betónového monštra na rímskej periférii, ktoré vo svojich útrobach ukrýva rehoľníkov) v tieni veľkých krabíc a hrubých káblov, o ktorých účele mám len tie najjasnejšie predstavy.

Prostredie je teda ideálne pre vznik článku, ktorý sa chce zaplietť zrejme najviac (uvidíme, či aj naozaj) s esejou G. K. Chestertona, *Obrana nonsensu*, z knihy *Ohromné maličkosti*.

Princezná so zlatou hviezdou na čele aj trafená špata

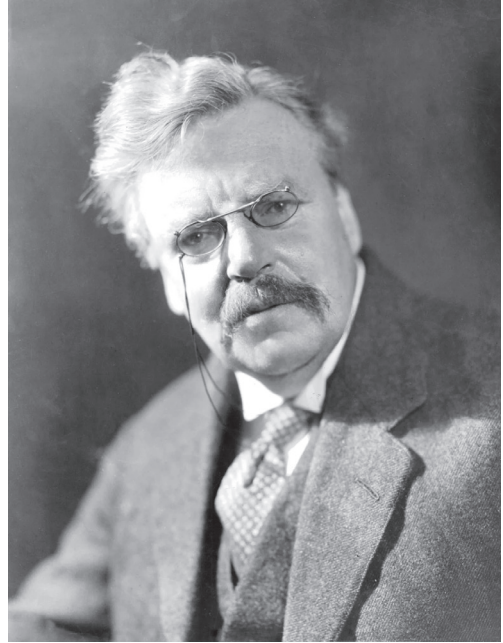
Predvčerom som dočítal knižku kardinála Korca o tomto podivuhodnom anglickom spisovateľovi. Nesie názov *Filozof zdravého rozumu*. Chesterton je často označovaný aj za majstra paradoxu. Pravda v jeho prevedení pred nami často promeňujúce chodiac na rukách a to nás núti prizrieť sa jej bližšie.

Je to, zaiste, premyslená stratégia, ktorá nás má primäť k tomu, aby sme si začali pravdu všímať v jej prirodzenej podobe - keď v sviatočnom sprievode vznešene kráča na jeho konci s vlasmi dokonale upravenými a s úsmevom primerane vážnym. Zaiste to ale nebude len stratégia, lebo ak by to tak bolo, zaiste by ma Chesterton neuchvátil natoľko, aby som o ňom chcel napísať článok do Bartolomeja.

Pravda má upravenú jasnú tvár, ktorá napája náš rozum poznáním a pokojom. Nemá však len ju. „Všetchno má totiž dvě strany jako měsíc, patron nesmyslu,“ hovorí náš autor.

Príliš dobrý, preto zlý

„Náboženství se už po staletí snaží lidi přimět, aby jásali nad ‚divy‘ stvoření, zapomíná však, že věc nemůže být zcela hodná podivu, pokud zůstává rozumnou.“

Z hodiny metafyziky mi utkvela veta: Viera nie je iracionálna, je hyperracionálna. To preto, lebo sa vzťahuje k Bohu, ktorý je rozumom, svetlom či dobrom bez miery. To znie pekne. Iste to je aj pravda. Avšak čo to pre nás - obmedzených v toľkých ohľadoch - v praxi znamená? Že tajomstvo Boha na nás môže hľadieť ako nekonečná tmavá priepasť, v ktorej sa náš rozum nemá čoho zachytiť. Nenačádza totiž príčiny, dôvody, vysvetlenia, zmysel.

Čo vtedy možno robiť? Prijat' tohto nesympatickeho host'a, od ktorého aj tak nie je úniku, a spolu so žalmistom ho pomyslene pritúliť, hovoriac: „Len tma je mi dôverníkom.“ (Ž 88,19b)

Biblické intermezzo

Tu povedal Boh: „Bud' svetlo!“ A bolo svetlo. (Gn 1,3) A Pán požehnal koniec Jóbovho života viac ako jeho začiatok, takže mal štrnásťtisíc oviec, šesťtisíc tiav, tisíc záprahov rožného statku a tisíc oslíc. Mal tiež sedem synov a tri dcéry. (Jób 42, 12-13)

Život je krásny

Ešte sa s vami podelím o najlepšiu vetu z tej knižky kardinála Korca. Sú to slová Chestertonovho starého otca, ktoré boli vo vtedy ešte chudom mladíkovi zasiaté do hĺbky jeho srdca. „Čo sa mňa týka,

d'akoval by som Bohu, že ma stvoril, aj keby som vedel, že moja duša bude zatratená.“ Z tohto temného substrátu sa začala rodiť filozofia úžasu, vd'ačnosti, optimizmu, zdravého rozumu.

Knihu *Ohromné maličkosti* nie je až také ťažké zohnať v antikvariátoch. Vrelo vám ju odporúčam. Eseje v nej sú krátke, ale dostatočne nenormálne, aby ste sa v nich našli.

Peter Pikulík, OFMConv

Foto: www.cdn.britannica.com

Zakázaný Boh

Filmová recenzia

Uf, ten názov znie hrozivo. Avšak ide o serióznny kresťanský film, ktorý predstavia tieto riadky. *Zakázaný Boh* (*Un Dios Prohibido*) je pomerne nový film (rok 2013), ktorý približuje prenasledovanie kresťanov počas španielskej občianskej vojny.

Dej je situovaný do mesta Barbastro. Tam sa nachádzal kláštor piaristov, ale aj komunita rehoľníkov klaretínov (Kongregácia misionárov synov Nepoškrvného srdca Panny Márie). Klaretíni tam pripravovali na kňazstvo seminaristov, ktorí sú vlastne hlavnými postavami filmu.

Po vypuknutí vojny sa kresťania stali objektom prenasledovania anarchistov-milicionárov. Tí „zakázali Boha“ a chceli ho vymazať z ľudských srdc. Páter Felipe Munnáriz (*herec Julio Alonso*), predstavený kláštora klaretínov, je falošne obvinený, že jeho seminaristi ukrývajú zbrane.

Začalo sa prenasledovanie. Týraný bol biskup Florentino Asensio (*Gabriel Latorre*). Týraní boli kňazi. Prenasledovaní boli i kresťanskí laici. Jedným z nich bol blahoslavený Zefyrín Malla (*herec Mauro Muñiz*), o ktorom sme už v Bartolome-

ji písali. Zaujímavý človek - španielsky Róm, obchodník, katechéta, františkánsky terciár, ctiteľ ruženca. Čestný človek, ktorý bol zatknutý preto, že sa na ulici zastal zbitého kňaza.

Malla, patrón Rómov, bol za blahoslaveného vyhlásený roku 1997. O 5 rokov skôr vyhlásil pápež za blahoslavených 51 kňazov a seminaristov, ktorí boli kvôli viere zabití v Barbastre v roku 1936. Ich emócie, ale aj pokoru, nádej, lásku k nepriateľom i vieru zobrazuje film.

Psychologicky zaujímavé sú aj profily iných postáv. Líder anarchistov Eugenio Sopena (Jacobó Muñoz) patrí k umierneným a prepadne výčtkám svedomia kvôli týranu biskupa či katechétu Mallu. Mladá žena Trini (Elena Furiase) obdivuje jedného zo seminaristov, lebo sa podobá na jej obľúbeného herca. A tiež sa mu snaží pomôcť, keď si násilníci z neho

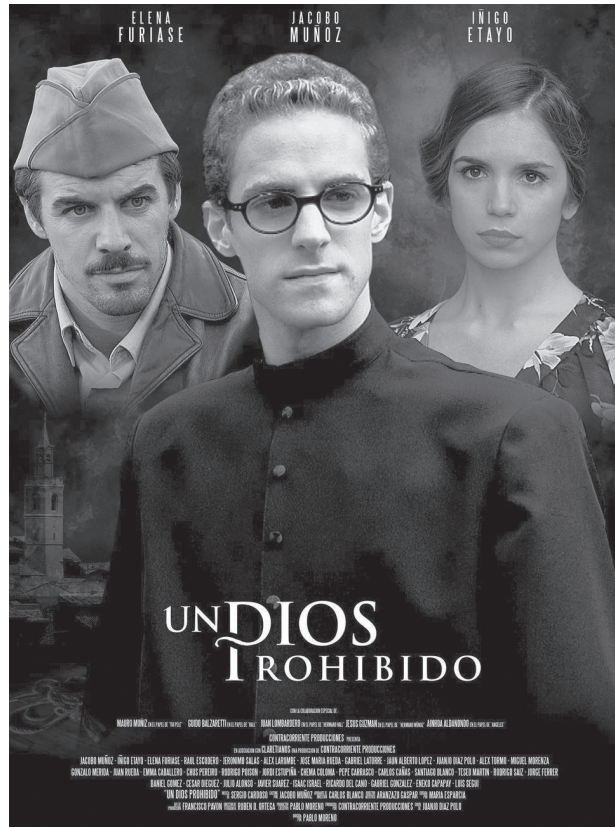
robia posmech. Veľmi dojímavé scény... Hoci film vypovedá o vojne, nie je v ňom zobrazené explicitné násilie, scény prenasledovania zobrazuje pomerne citlivo. Je vhodný pre mládež približne od 15 rokov. Režisérom filmu je Pablo Moreno, mladý autor, ktorý na scenári spolupracoval s kletetníkmi. Kvalitu filmu ohodnotila aj cena *Mirabile Dictu*, ktorá sa udeľuje na Medzinárodnom festivale katolíckych filmov v Ríme.

Dostupnosť filmu je náročnejšia. Vysielala ho TV Lux, avšak v archíve ho nemá. Film sa dá voľne zhladiť na internetovej stránke Youtube. Je tam originálna španielska verzia a tiež verzia so slovenskými titulkami (... <https://www.youtube.com/watch?v=GhfH7EvP7yM>) Aj dnes sú v mnohých častiach sveta kresťania prenasledovaní. Príklad veriacich z Barbastra je tak posilnením a inšpiráciou správnej cesty, veď platí: „Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“

Ak sa o tragédii a hrdinstve kresťanov v Barbastre chcete dozvedieť aj inak než prostredníctvom filmu, tak si nájdite príspevok „Mučeníci z Barbastra“ na stránke piaristickej školy (časť Piarblog ... <https://www.piaristi-pd.sk/2021/09/09/mucenici-z-barbastra/>).

Text : Juraj Bačišín

Foto: www.religionenlibertad.com;
www.SensaCine.com

Blahoslavený Zefyrín (Mauro Muñiz)
a jeden zo seminaristov

Údaje k filmu: originálny názov: *UN DIOS PROHIBIDO*; rok výroby: 2013; krajina: Španielsko; dĺžka: 133 minút; scenár: Juan Díaz Polo; hudba: Sergio Cardoso, réžia: Pablo Moreno; v hlavných úlohách: Julio Alonso, Guido Balzaretti, Iñigo Etayo, Elena Furiase, Gabriel Latorre, Mauro Muñiz, Jacobo Muñoz, Jerónimo Salas a ďalší .

Boh vie, komu a kedy...

Často si vo svojom živote nevážime to, čo nám bolo dopriate. Nenapadne nám poďakovať nebesám či konkrétnemu človeku nezištne a s láskou za dobrá, ktoré nám boli prostredníctvom neho dopriate. To, čo zažijeme, berieme ako bežnú samozrejmosť, nad ktorou sa ani len nepozastavíme.

Inokedy zas plačeme slzami krokodíla nad tým, čo nás „čaká a neminie“ v neistej budúcnosti nášho krátkého ľudského života ako veľká neznáma. Nevšimli sme si, že sme dostali a neustále dostávame, že nám bolo a je dopriate!

Dajme si pravdivo ruku na srdce - nám sa to stále máli... Reptáme, vyvolávame ducha obáv, nespokojnosti a neopodstatneného strachu. Uvedomujem si tento - zjednodušené povedané - vnútorný rozpor, problém, s pribúdajúcimi rokmi a prostredníctvom dlhodobej osobnej životnej skúsenosti pri reakciách v mojom bezprostrednom okolí čoraz častejšie. Máme množstvo výhovoriek, prečo nie, a ani jednu, prečo áno! Nepovažujeme za podstatné a dôležité si nájsť čas na krátke zamyslenie. Byť otvorení vo viere a v dôvere.

Veríme v Boha - a tak málo mu veríme... To má za následok, že nedokážeme žiť prítomnosť. Utekame sa do minulosti; chceme podľa svojich predstáv uchopiť neistú budúcnosť. A tak reptáme, sťažujeme sa na všetko a všetkých bez rozdielu. Slová vďaky nám pri všetkých tých lamentáciách neprídu na um. Priznám sa, že nie som dokonalá, a tak sa neustále snažím učiť v knihe života; byť „malou“ žiačkou, ktorá sa pýta a hľadá odpovede aj na túto nelichotivú realitu.

Keď nám v živote niečo nevychádza podľa našich predstáv, sme rozčarovaní, maloverní. Ťaháme Syna Božieho za nohy s prosbou: „Urob zázrak!“ (Podľa možnosti na počkanie.) Keď nám „prihára“, kričíme ako deti, ktorým vzali obľúbenú hračku. Naopak, keď nám je

dopriate, nepovažujeme to za zázrak, hoci to ním je.

Práve preto - a nielen preto - sa učme byť vďační tam hore za to, čo máme... Nenariekajme zbytočne za tým, čo nám nebolo dopriate. Nestavajme si vzdušné zámky, nezhrmažďujme si pomínutelné poklady a opečiatkované doklady. Verme, že Boh vie, komu a kedy...

Text: Veronika Hoffmannová

Foto: Silvia Kobelová

Inšpirácia pre všetkých lekárníkov

Svätý Artemide Zatti

V nedeľu 9. októbra 2022 pribudli Cirkvi dvaja noví svätí. Jedným bol biskup Ján Scalabrini, ktorý sa venoval pomoci migrantom, a druhým salezián Artemide Zatti. Nepôsobil ako kňaz, ale ako lekárnik. Aj vďaka jeho pomoci boli mnohí chudobní ušetrení ťažkostí, ktoré so sebou prinášajú choroby.

Artemide Zatti sa narodil 12. októbra 1880 v Borette v Taliansku. Jeho rodičia boli chudobnými roľníkmi. Aj Artemide musel už ako 9-ročný začať pracovať, aby rodina prežila. Vstával o tretej ráno a potom až do tmy robil na poli.

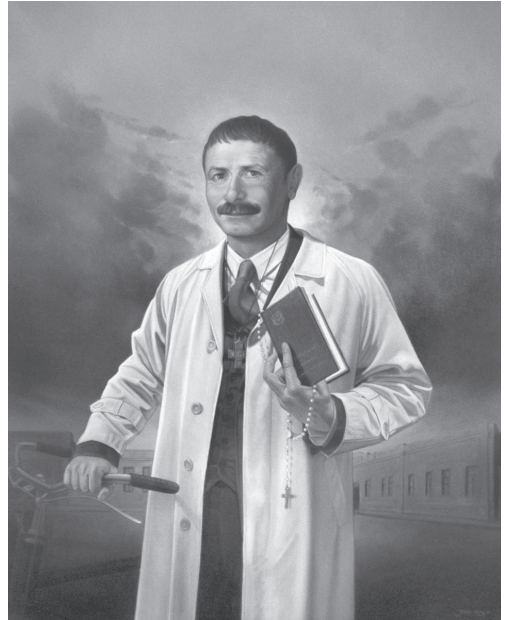
Slávnostný sľub

Keď mal Artemide 17 rokov, jeho rodičia sa rozhodli odísť za lepším životom do Južnej Ameriky. Presťahovali sa do Argentíny. Artemide si tiež našiel prácu - vyrábal tehly. Jeho rodina si aj v cudzej krajine zachovala vieru a každú nedeľu chodila do kostola, ktorý spravovali saleziáni. Jeden z nich požičal Artemidemu životopis dona Bosca, ktorý ho úplne uchvátil. Povedal si: „A čo keby som sa saleziánom stal aj ja?“ Jeho rodičia nemali nič proti, a tak sa teda Artemide začal pripravovať na kňazstvo v Bernale neďaleko Buenos Aires.

Po čase sa však uňho objavili vážne zdravotné problémy - tuberkulóza. Predstavení ho poslali do Viedme, kde existovalo jediné saleziánske dielo s nemocnicou a lekárňou. Artemide tu našiel nielen zdravie, ale i svoje skutočné povolanie. Panne Márii totiž slávnostne sľúbil, že ak sa uzdraví, zasväti celý svoj život starostlivosti o chorých. A tak sa aj stalo.

Práca v lekárni

V roku 1908 zložil Artemide dočasné (a o tri roky neskôr doživotné) sľuby v reholi saleziánov. Zanechal teologické štúdiá a zostal pomáhať v saleziánskej lekárni. Tá fungovala štýlom bohatí platia dvojnásobok, chudobní vôbec. V roku

1913 bol tiež položený základný kameň novej nemocnice. Artemide na ňu zháňal peniaze a keď bolo treba, na svojom obľúbenom dopravnom prostriedku - bicykli - sa nehanbil ísť ani po žobraní.

Po istom čase bola oproti nemocnici otvorená ozajstná lekáreň aj so zamestnaným diplomovaným lekárnikom. Keďže Artemide oficiálne lekárnikom nebol, saleziánska nemocničná lekáreň sa podľa zákona mala zatvoriť, čo by v praxi znamenalo, že chudobní už viac nebudú mať lieky. Artemide sa teda dohodol s predstavenými, že urobí potrebné skúšky a začal sa na ne po nociach pripravovať. Odišiel do La Platy, kde diplom potrebný na výkon tohto povolania získal. Vďaka tomu mohla nemocničná lekáreň aj naďalej pokračovať vo svojej činnosti.

Fungovanie medzi chorými

Neskôr prevzal Artemide zodpovednosť aj za nemocnicu. Jeho denný program vyzeral celé roky nasledovne: Vstával o piatej ráno a po svätej omši a rannom rozjímaní išiel navštíviť všetkých pacientov. Potom (v jednej ruke s ružencom) vyrážal na bicykli na obchádzku chorých v meste. Poobede hrával s rekonvalescentmi spoločenské hry a nasledovala práca v lekární do ôsmej hodiny večer. Nasledujúce tri hodiny venoval štúdiu odbornej a náboženskej literatúry. A keď aj išiel spať, neustále zostával k dispozícii svojim pacientom, ktorí ho v prípade nutnosti mali možnosť zobudiť.

Zaujímal sa o všetkých - o chorých i o zamestnancov nemocnice, lekárov a ošetrovateľky. Venoval sa tiež bezdomovcom, v ktorých videl obraz Ježiša a zháňal pre nich najpotrebnejšie veci. Dovolenku v práci si nebral.

V roku 1950 sa Artemidemu, vtedy už 70-ročnému, stala nehoda. Keď sa v daždi škríbal hore po dlhom rebríku kvôli oprave vodojemu, pošmykla sa mu noha a spadol. Poranil si hlavu a douďieral celé telo. Odvtedy ho zdravotné problémy neopúšťali. Zomrel 15. marca 1951 na nádor pankreasu. So svetom sa lúčil slovami: „Boh ma vždy držal za ruku; teraz ma však chce mať ešte bližšie.“ Blahorečil ho pápež Ján Pavol II. v roku 2002; svätým sa stal v októbri tohto roka.

Dokonalý vo svojom povolaní

Ondrej Sukeľ, prezident Slovenskej lekárskej komory, pri príležitosti svätorečenia v rozhovore pre slovenských saleziánov povedal: „Pre mňa ako prezidenta Slovenskej lekárskej komory je kľúčovou udalosťou v živote Artemide Zattiho jeho štúdium v tridsiatich siedmich rokoch - šiel študovať nie preto, aby si splnil nejaký kariérny cieľ alebo

z túžby mať pred menom akademický titul, ale preto, aby po sprísnení kvalifikačných podmienok pre výkon povolania mohol ďalej pokračovať v službe chudobným pacientom.“

Povedal tiež: „Život Artemideho Zattiho je inšpiráciou aj preto, že to nebol nejaký tajomný svätec zo 16. storočia, ani niekto, kto sa stal svätým preto, lebo celý deň strávil v modlitbe na kolenách, ale preto, že bol dokonalý vo svojom povolaní. Aj v povolaní lekárnik a ošetrovateľa. Toto osobne vnímam ako spôsob, ako sa dokážeme navzájom chápať, rešpektovať a spolu žiť v jednom priestore. Je to mojím spôsobom silnejšie a prirodzenejšie svedectvo viery než nejaké hlučné deklarácie.“ A v tom sa Artemide Zatti môže stať inšpiráciou nám všetkým, nie len lekárnikom.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné informácie:

Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo sveta VII., www.saleziani.sk, www.catholica.cz
Foto: donboscodnes.sk, alchetron.com

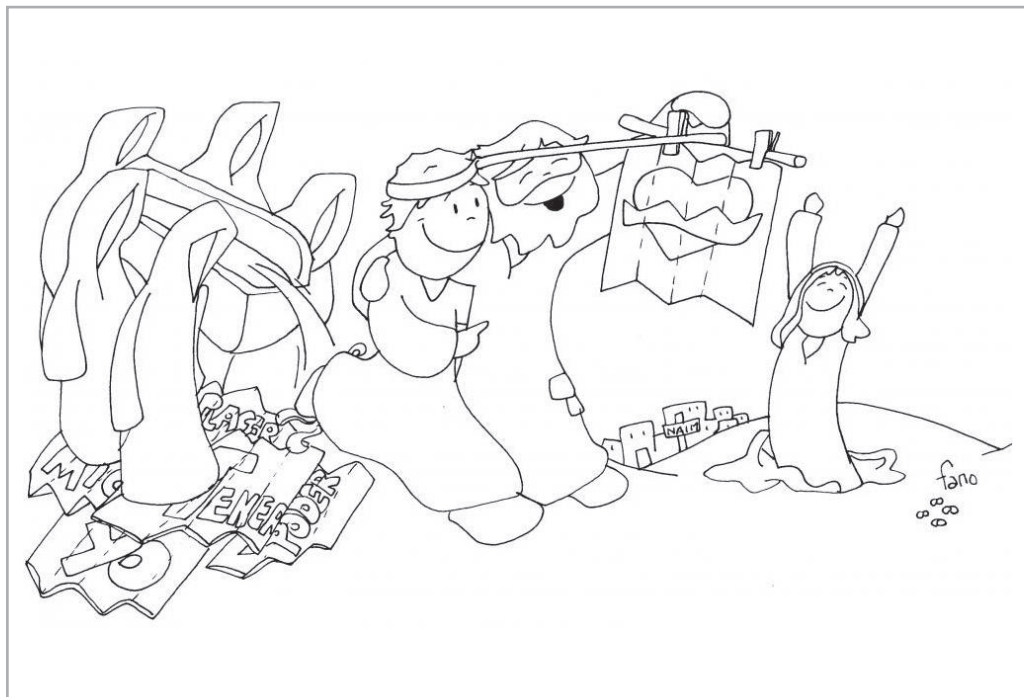

Milé deti!

Raz som sa spýtala detí v školskom klube, po čom najviac túžia. Okrem takých klasických odpovedí som dostala aj jednu naozaj krásnu. „Ja sa raz túžim stretnúť s Ježišom,“ povedal jeden chlapec. Túžba presne ako zo Žalmu 17: „Až raz vstanem zo sna, uzriem tvoju tvár, Pane.“ Toto by mala byť túžba v srdci každého z nás!

Tento mesiac si pripomínáme všetkých, ktorí už odišli, aby uzreli Ježišovu tvár. Chcela by som vás poprosiť, kamaráti, aby ste sa pokúsili aspoň jednou modlitbou, príhovorom či dobrým skutkom pomôcť tým, ktorí už odišli, ale Ježišovu tvár ešte neuzreli. Môžete to venovať niekomu konkrétnemu z rodiny alebo na úmysel Panny Márie. Ona sa už postará o to, aby sa modlitba či dobrý skutok, ktorý obetujete za dušičky, dostala k tej, ktorá to najviac potrebuje.

Vaša Evka

Sviatok všetkých svätých

1.11.

Pamiatka zosnulých

2.11.

Sv. Martin

11.11.

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

OSEMSMEROVKA

Po vyškrtaní všetkých použitých slov vám zostane 13 písmen, ktoré tvoria dokončenie myšlienky bl. Zdenky Cecílie Schelingovej: „Ježiša poznávaš takou mierou, akou (dokončenie v tajničke).“

O	L	B	A	T	V	Š	E	M	O	C	N	Ý	E	I	D	K	Ž	R	Z
B	S	R	Ú	L	A	M	A	K	R	K	A	V	E	C	L	O	N	A	D
O	T	A	U	R	T	L	T	T	K	Í	A	V	D	E	L	R	B	Ň	R
L	R	L	E	S	K	Á	E	E	V	L	C	L	Ú	V	A	A	H	A	A
E	A	O	C	E	L	A	N	N	E	Z	Á	U	J	E	M	L	P	J	P
S	K	A	N	Z	E	N	A	O	T	U	P	C	U	A	E	O	E	K	A
Ť	A	Š	O	U	B	I	P	R	K	A	R	E	T	M	T	B	K	Y	C
T	Á	P	O	Z	E	D	T	K	E	F	E	R	N	R	Y	S	A	P	I
S	T	N	U	N	T	A	L	U	B	I	C	N	E	A	S	E	L	R	V
E	Ú	K	R	A	Y	L	Ť	S	A	L	V	A	M	D	T	T	U	Á	K
R	O	I	S	N	A	H	A	L	B	Ť	I	Z	A	Z	B	O	Ž	I	E
T	E	I	N	Á	K	O	P	A	P	U	Č	E	L	Á	U	N	A	M	T

Použité slová:

ALTÁNOK, AMETYST, BOLEŠŤ, BRALO, BÚRKA, BZUKOT, CIBUĽA, CLONA, DOBA, EFEKT, HLADINA, KALUŽA, KEBAB, KLEBETY, KORAL, KRAB, KRKAVEC, KVET, KYPRÁ, LAMENTUJÚ, LEDVA, LESK, LUCERNA, MANUÁL, NEKLAM, NEZÁUJEM, NOTES, OPÁT, PALCE, PAPUČE, PLŤ, POKÁNIE, POZLÁTKO, PRECVIČ, RAŇAJKY, RAPOT, RÚNO, SKANZEN, SNAHA, STRAKA, TABLO, TALENT, TEKVICA, TENOR, TREST, UZLÍK, UZNANÁ, VECI, VLASŤ, VLOŽ, VŠEMOCNÝ, ZBOŽIE, ZDARMA, ZDRAP, ZVIERA

Tajnička krížovky z minulého čísla znie: „ktorý k nám prehovoril.“

Pripravila Mária Suríková

Farská kronika

od 25. septembra do 23. októbra 2022

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Samuel Pilát
Zuzana Grešnerová
Benjamín Katrenčín
Nina Novodomská
Lea Novodomská
Adam Klátik
Maxim Kollár
Tiffany Kotlárová
Matúš Michálek
Dominik Pihík
Teodor Kvasnička

Manželstvo uzavreli:

Jozef Schlosárík - Barbora Mikulová
Ing. Ján Hudec - MUDr. Kristína Pišová
Miroslav Michalovič - Galina Karnauchová
Dominik Kováč - Martina Packová
Pavol Javorček - Ing. Marianna Štefancová
Roman Kvasnička - Barbora Havranová

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Rudolf Drozd, 72 r.
Július Urík, 73 r.
Etela Luptáková, 82 r.
Anna Michalíková, 82 r.
Martin Gyöngyös, 42 r.
Peter Petráš, 64 r.
Marián Kurciník, 50 r.
Ondrej Pilch, 75 r.
Marta Sósoková, 89 r.
Anna Čauderová, 78 r.
Jozef Král, 72 r.
Terézia Kalapošová, 90 r.
Irena Kračmerová, 93 r.
Marián Baláž, 52 r.
Margita Oršulová, 78 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,50 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898

e-mail: alozj.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová

Grafika: Beáta Voskárová

Redaktori: Jozef Repko, Pavol Škovránek,
Jozef Durkot, Elena Cagaňová,
Anna Gálová, Štefan Kollár, Zuzana
Liptáková, Mária Melicherčíková,
Mário Orság, Mária Pytlová,
Eva Trepáčová, Miroslav Turanský

Kontakt:

tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk

e-mail: bartolomej@farapd.sk

adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:

str. 1, 3 - Silvia Kobelová

str. 2 - Štefan Kollár, Michal Jánošík

str. 35, 36 - Štefan Kollár

Tlač: Patria I., spol. s r. o.

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo výberu

a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Misijná nedeľa, farský kostol v Prievidzi, 23. októbra 2022

Pobožnosť za duše v očistci, Mariánsky vršok v Prievidzi, 1. november 2022

